

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 356/04-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Eduarda Báránaya a Juraja Babjaka vo veci sťažnosti Pavla Holeša a Michala Holeša, obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. O. W., Advokátska kancelária, B., ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95, na neverejnom zasadnutí 13. apríla 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95 **p o r u š i l** základné právo Pavla Holeša a Michala Holeša na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. Pavlovi Holešovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Michalovi Holešovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Pavla Holeša a Michala Holeša v sume 9 004 Sk (slovom deväťtisícštyri slovenských korún) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. O. W., Advokátska kancelária, B. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 356/04-10 z 1. decembra 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Pavla a Michala Holešovcov, obaja bytom B. (ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. O. W., Advokátska kancelária, B., ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95.

Sťažovatelia uviedli, že rozsudkom bývalého Mestského súdu Bratislava z 30. novembra 1994, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. januára 1995, bola ich otcovi Š. H., v tom čase bytom M. (ďalej len „povinný“), uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľom 20 500 Sk s prísl. z titulu výživného. Sťažovatelia podali 24. júla 1995 návrh na výkon

rozhodnutia súdom. Obvodný súd Bratislava 1 (predchodca okresného súdu) nariadil uznesením z 13. decembra 1995 výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v banke. Povinný podal 4. marca 1996 proti uzneseniu odvolanie. Okresný súd vyzval 21. novembra 1996 príslušnú pobočku banky, aby oznámila, či došlo k odpísaniu vymáhanej sumy z účtu povinného. Príslušná pobočka banky okresnému súdu oznámila, že sa tak nestalo, pretože jej dosiaľ nebolo doručené oznámenie okresného súdu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o nariadení súdneho výkonu rozhodnutia z 13. decembra 1995.

Okresný súd následne nariadil pojednávanie vo veci na 13. december 1996, ktoré odročil na 17. január 1997, čo bol „na mnoho rokov posledný úkon, ktorý súd vo veci vykonal“. V dôsledku uvedeného podali sťažovatelia 21. apríla 2004 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu. V odpovedi z 13. mája 2004 podpredsedníčka okresného súdu uznala dôvodnosť sťažnosti, čo však nevedlo k náprave, pretože od doručenia vyjadrenia sťažovateľov z 3. júna 2004, ktorým reagovali na výzvu okresného súdu doručenú im 19. mája 2004, je okresný súd v konaní opäť nečinný.

Podľa sťažovateľov došlo takýmto postupom okresného súdu k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti taktiež uvádzajú: „V tejto veci sa nevyskytuje neobvyklý skutkový alebo právny problém, ktorý by odôvodňoval predĺženie konania. Prietahy v konaní nemožno pripísať ani nášmu správaniu sa v konaní, nakoľko reagujeme na výzvy súdu v stanovených lehotách. Za prietahy v konaní nesie výlučnú zodpovednosť súd.“

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovatelia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu navrhli, aby ústavný súd v predmetnej veci nálezom rozhodol, že ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95 porušené, taktiež navrhli, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci tak, aby „bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá“, aby ústavný súd priznal každému z nich primerané finančné zadost'učinenie vo výške 30 000 Sk, ktoré by im bol

okresný súd povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu, a napokon aby ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť im aj trovy konania.

Sťažovatelia predložili ústavnému súdu rovnopis sťažnosti na pried'ahy v konaní z 19. apríla 2004 podanej predsedovi okresného súdu 21. apríla 2004, ako aj fotokópiu odpovede na uvedenú sťažnosť z 13. mája 2004 sp. zn. Spr. 2060/04 preukazujúcu využitie účinných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Právny zástupca sťažovateľov ústavnému súdu na základe jeho výzvy v podaní z 10. januára 2005 oznámil, že netrvá na konaní verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd podaním sp. zn. Spr. 2060/04 z 23. februára 2005 ústavnému súdu na základe jeho výzvy oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednania predmetnej veci. V ďalšom texte svojho vyjadrenia k sťažnosti okresný súd popísal priebeh preskúmaného konania a v jeho závere uviedol: *„Ctený Ústavný súd SR s poukazom na uvedené si Vás dovoľujem požiadať, aby bola vzatá na vedomie skutočnosť, že súd konal v súlade s platnými právnymi predpismi s ohľadom na množstvo vecí vybavovaných v oddelení E. V konaní vedenom pod sp. zn. E 476/95 konali dvaja zákonní sudcovia. Po prebratí agendy JUDr. V. H. v oddelení E (cca 2 555 nevybavených vecí) koná v predmetnej veci Mgr. P. T. (E oddelenie – cca 2 204 vecí), ktorý je zároveň zákonným sudcom v oddelení 6 T (cca 54 osôb).*

Vo veci je potrebné skonštatovať, že zákonný sudca v konaní odvolanie povinného zo dňa 4. 3. 1996 posúdil podľa obsahu ako návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia, v dôsledku čoho konajúci súd v priebehu ďalšieho konania zisťoval podklady pre pokračovanie v konaní alebo zastavenie konania o výkon rozhodnutia a táto skutočnosť mala rovnako vplyv na samotnú dĺžku konania.

V prípade, že Ústavný súd SR dospeje k záveru, že bolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, navrhujeme, aby Ústavný súd SR nepriznal sťažovateľom finančné zadostučinenie z dôvodu pretrvávajúceho nedostatočného personálneho obsadenia Okresného súdu Bratislava I sudcami, vzniknutého po odchode sudkýň do dôchodku, na materskú dovolenku a na Krajský súd v Bratislave ako i neúmerne vysoký nápad vecí na občianskoprávnom úseku.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Okresnému súdu Martin bol 24. júla 1995 doručený návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave zo 17. júla 1995 Ing. Ľ. H., B., v tom čase zákonnej zástupkyne (ďalej len „zákonná zástupkyňa“ alebo „oprávnená“) maloletých sťažovateľov proti povinnému.

Na základe uznesenia sp. zn. E 2435/95 z 9. augusta 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. septembra 1995, Okresný súd Martin z dôvodu svojej miestnej nepríslušnosti odstúpil spisový materiál miestne príslušnému Obvodnému súdu Bratislava 1. Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 10. augusta 1995 bolo toto uznesenie doručované účastníkom konania.

Spisový materiál v predmetnej veci bol 27. septembra 1995 doručený okresnému súdu.

Podľa úradného záznamu spísaného 13. decembra 1995 sa na okresný súd dostavila oprávnená, ktorá vyčíslila dlžné výživné za obdobie od 1. októbra 1992 do novembra 1995 celkovo sumou 20 050 Sk.

Okresný súd uznesením č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995 nariadil na základe právoplatného rozsudku Mestského súdu Bratislava č. k. 10 Co 353/94-102 z 30. novembra 1994 (ďalej len „rozsudok z 30. novembra 1994“) výkon rozhodnutia odpísaním uplatnenej pohľadávky z účtu povinného v peňažnom ústave. Uznesenie bolo následne doručené účastníkom konania, ako aj peňažnému ústavu.

Listom z 25. februára 1996 (doručeným 4. marca 1996) podal povinný odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995.

Pokynom z 12. marca 1996 nechal zákonný sudca v predmetnej veci vyžiadať a pripojiť spis okresného súdu sp. zn. P 76/93 a vyzvať povinného, aby okresnému súdu obratom zaslal kópiu odvolania z 25. februára 1996. Povinný v prílohe svojho listu z 27. mája 1996 (doručeného 29. mája 1996) okresnému súdu doručil požadovanú kópiu odvolania.

Odvolanie povinného bolo následne 9. júna 1996 doručené zákonnej zástupkyňi sťažovateľov spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrila.

Pokynom z 20. novembra 1996 vo veci konajúci sudca nariadil termín pojednávania na 13. december 1996 a súčasne nechal predvolať účastníkov konania spolu s výzvou, aby si so sebou priniesli doklady o platbách výživného od 1. októbra 1992 dosiaľ, vyzvať Slovenskú sporiteľňu, a. s., pobočku Martin, na oznámenie výšky sumy, ktorá bola odpísaná z účtu povinného.

Slovenská sporiteľňa, a. s., pobočka Martin, odpovedala na výzvu okresného súdu listom z 27. novembra 1996 (doručeným 2. decembra 1996), v ktorom mu oznámila, že vzhľadom na skutočnosť, že dosiaľ nedostala „*právoplatnosť k uvedenému rozhodnutiu, úhradu pohľadávky sme nerealizovali*“.

Pojednávanie v predmetnej veci konané 13. decembra 1996 bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania odročené na 17. január 1997. Pojednávanie konané

17. januára 1997 okresný súd po vypočutí povinného uznesením odročil na neurčito a zároveň uložil povinnému povinnosť, aby mu v lehote 10 dní doručil kópiu poštovej poukážky o zaplatení výživného za mesiac január 1997.

Povinný okresnému súdu zaslal fotokópiu vyžiadanej poštovej poukážky v prílohe svojho listu z 27. januára 1997 doručeného okresnému súdu 30. januára 1997.

Zákonný sudca pokynom z 11. septembra 1998 nechal vyzvať zákonnú zástupkyňu sťažovateľov, aby mu v lehote 8 dní oznámila, či i naďalej trvá na nariadenom výkone rozhodnutia, a ak áno, aby mu taktiež oznámila špecifikáciu výšky dlžného výživného.

Dňa 5. novembra 1998 bol spis sp. zn. P 76/93 vylúčený „z dôvodu nového návrhu“.

Slovenská sporiteľňa, a. s., pobočka Martin, v prílohe svojho listu z 19. februára 1999 okresnému súdu zaslala uznesenie č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1996 a súčasne mu oznámila, že bežný účet povinného bol v ich banke zrušený.

Dňa 7. apríla 2004 sa na okresný súd za účelom nahliadnutia do spisu v predmetnej veci dostavil právny zástupca sťažovateľov.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 12. mája 2004 predložiť spis vyššiemu súdnemu úradníkovi za účelom zabezpečenia ďalšieho procesného postupu vo veci. Vyšší súdny úradník listom zo 17. mája 2004 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby mu v lehote 8 dní písomne oznámil presne vyčíslenú sumu zaostalého výživného, ktorú je povinný dlžný, a zároveň aby mu oznámil číslo účtu povinného a názov peňažného ústavu, v ktorom ho má vedený. Na základe pokynu vyššieho súdneho úradníka mal byť pripojený aj spis sp. zn. P 76/93, ktorý však nebolo možné pripojiť z dôvodu pojednávania nariadeného na 31. máj 2004.

Právny zástupca sťažovateľov odpovedal na výzvu okresného súdu listom z 3. júna 2004 (doručeným v ten istý deň), v ktorom mu zaslal svoje vyjadrenie k výzve a súčasne ho v ňom požiadal o pomoc pri zisťovaní platiteľa mzdy, prípadne účtu povinného.

Okresný súd listom z 24. septembra 2004 vyzval povinného, aby mu v lehote 20 dní oznámil číslo účtu a názov peňažného ústavu, ako aj skutočnosť, či je zamestnaný, resp. či má iný pravidelný príjem. Predmetná zásielka bola vrátená späť s poznámkou adresát odsťahovaný. Okresný súd na základe pokynu z 13. októbra 2004 nechal uvedenú výzvu doručiť na novú adresu, na ktorej si povinný výzvu prevzal 29. októbra 2004.

Povinný listom zo 7. novembra 2004 (doručeným 15. novembra 2004) požiadal okresný súd o doručenie uznesenia z 13. decembra 1995, aby sa k nemu mohol vyjadriť. Ďalším listom zo 14. novembra 2004 (doručeným 16. novembra 2004) okresnému súdu oznámil, že v predmetnom konaní do dnešného dňa nebolo rozhodnuté o ním podanom odvolaní proti uzneseniu č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995, avšak svoje číslo účtu a platiteľa mzdy v ňom okresnému súdu neoznámil.

Okresný súd výzvou z 9. decembra 2004 požiadal právneho zástupcu sťažovateľov o predloženie špecifikácie zaostalého výživného, ako aj o predloženie plnej moci na zastupovanie Michala Holeša.

Právny zástupca sťažovateľov reagoval na výzvu okresného súdu podaním zo 16. decembra 2004 (doručeným v ten istý deň), v ktorého prílohe zaslal okresnému súdu plnú moc na zastupovanie Michala Holeša, a v súvislosti s jeho žiadosťou o špecifikáciu zaostalého výživného poukázal na svoje vyjadrenie z 3. júna 2004, v ktorom okresnému súdu oznámil, že „*povinný neuhradil do dnešného dňa ani časť z dlžnej sumy 20 500 Sk*“.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Pokiaľ ide o prvé kritérium „zložitosť vecí“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci. Predmetom posudzovaného konania je návrh na výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu povinného v peňažnom ústave. Predmetný návrh bol podaný za účelom uspokojenia nároku sťažovateľov (v čase začatia konania boli obaja sťažovatelia maloletí) vzniknutého neuhradením výživného priznaného právoplatným rozsudkom okresného súdu. Z hľadiska povahy veci ide o konanie, ktoré má súvis s existenčnou otázkou sťažovateľov, resp. s ich sociálnym postavením, a preto by v ňom mal okresný súd postupovať čo najrýchlejšie a najefektívnejšie. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľov a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa

vzťahujúcich listín však ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla byť príčinou predĺženia konania v predmetnej veci.

B) Pri hodnotení podľa kritéria „správanie účastníkov“ v preskúmvanej veci je potrebné prihliadať na skutočnosť, že v čase začatia konania boli obaja sťažovatelia zastúpení zákonnou zástupkyňou, ktorá za nich v predmetnom konaní vykonávala procesné úkony. Z dôvodov uvedených nižšie v rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia by podľa názoru ústavného súdu mohlo byť v uvedenom prípade právne významným z hľadiska posudzovania porušenia práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy iba správanie zákonnej zástupkyne sťažovateľov v období od začatia konania v predmetnej veci, t. j. od 24. júla 1995, až do marca 1996, keď uznesenie č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995 nadobudlo právoplatnosť. V uvedenom období v správaní zákonnej zástupkyne sťažovateľov ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k závažnejšiemu spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že po podaní návrhu v tom čase zákonnou zástupkyňou oboch sťažovateľov okresný súd uznesením č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995 nariadil výkon rozhodnutia odpísaním uplatnenej pohľadávky vo výške 20 500 Sk z účtu povinného v peňažnom ústave Slovenská sporiteľňa, a. s., pobočka Martin, na základe právoplatného rozsudku z 30. novembra 1994.

Dňa 4. marca 1996 bolo okresnému súdu doručené odvolanie povinného proti tomuto uzneseniu, ktoré bolo okresným súdom posúdené ako návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia. Povinný v ňom v podstate spochybňoval výšku pohľadávky, na uspokojenie ktorej bol výkon rozhodnutia nariadený. V ďalšom priebehu konania si okresný súd až dosiaľ prakticky iba preveroval spôsobom, ktorý vyplýva z vyššie uvedeného spisového prehľadu, výšku pohľadávky, ktorá mala byť prostredníctvom výkonu rozhodnutia uspokojená.

Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd podanie povinného doručené mu 4. marca 1996 nepovažoval za odvolanie, ale bolo ním posúdené ako návrh na zastavenie konania, v súlade s § 167 ods. 2 a § 159 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uznesenie č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995 nadobudlo po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania právoplatnosť a okresný súd mal preto následne postupovať podľa § 307 ods. 1 OSP, podľa ktorého „O tom, že uznesenie o nariadení výkonu súdu nadobudlo právoplatnosť, súd upovedomí peňažný ústav; toto upovedomenie súd doručí peňažnému ústavu do vlastných rúk“.

Okresný súd však takto nepostupoval. Nevyznačil právoplatnosť uznesenia č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995, nezastavil a ani neodložil týmto uznesením nariadený výkon rozsudku z 30. novembra 1994. Nerešpektovaním § 307 OSP okresný súd prakticky zablokoval výkon právoplatného rozsudku z 30. novembra 1994 nariadený uznesením č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995.

Nariadený výkon rozhodnutia nie je vôbec realizovaný a výživné preto sťažovatelia dosiaľ nedostali. Príčinou tohto stavu je nesplnenie zákonnej povinnosti podľa § 307 OSP zo strany okresného súdu, a teda zablokovanie nariadeného výkonu rozhodnutia od marca 1996 až dosiaľ. Konanie okresného súdu vo veci sp. zn. E 476/95 v období po marci 1996 (keď uznesenie č. k. E 476/95-10 z 13. decembra 1995 nadobudlo právoplatnosť) možno teda v podstate celé označiť vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za zbytočný prieťah.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako deväť rokov a osem mesiacov. Z uvedenej doby časť v trvaní deviatich rokov, t. j. takmer celé konanie okresného súdu, je podľa názoru ústavného súdu zbytočným prieťahom vzniknutým v dôsledku nesprávneho postupu okresného súdu, resp. nesplnenia povinnosti uvedenej v § 307 OSP v predmetnom konaní okresným súdom.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené právo sťažovateľov bolo porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nesprávnym postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 30 000 Sk pre každého z nich. Vzniknutá ujma sťažovateľov spočíva podľa nich v neprimerane dlhej dobe konania, ktorá sa negatívne prejavila na kvalite ich životov, pretože v dôsledku absencie prostriedkov z vymáhaného výživného nemohli realizovať niektoré zo svojich záujmov a ani zvyšovať si vzdelanie, ktoré mohlo kvalitatívne zlepšiť ich budúci život.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať každému zo sťažovateľov sumu 30 000 Sk (spolu vo výške 60 000 Sk). Táto suma zohľadňuje s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu aj skutočnosť, že okresný súd prakticky

zmaril účel výkonu rozhodnutia, čím citel'ne porušil základné práva s'ťažovateľov. Intenzitu porušenia práv s'ťažovateľov navyše zvyšuje skutočnosť, že v predmetnom konaní ide už o právoplatne priznané právo s'ťažovateľov na peňažné plnenie.

4. S'ťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 9 004 Sk, ktoré bližšie špecifikovali ako odmenu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti pre dvoch s'ťažovateľov) vrátane režijného paušálu.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľov ústavný súd vychádzal z § 1, § 15 a § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnej od 1. januára 2005 a z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety v spojení s § 16, § 19 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých s'ťažovatelia namietajú, v zásade nie je ocniteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk (v období od 1. januára 2005 predstavuje 2 501 Sk) a hodnota režijného paušálu 136 Sk (v období od 1. januára 2005 hodnota režijného paušálu 150 Sk).

V súlade s týmito ustanoveniami možno teda trovy konania vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2004 pre dve osoby vrátane režijného paušálu ($4 \times 3\,628 \text{ Sk} + 2 \times 136 \text{ Sk} = 14\,784 \text{ Sk}$ po zaokrúhlení 14 790 Sk). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy spolu predstavuje 14 790 Sk.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 9 004 Sk neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške uplatnenej právnym zástupcom s'ťažovateľov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2005